

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ της μελέτης του WWF «Βιώσιμος τόνος από τις Φιλιππίνες για την Ευρώπη»

«Οι καθημερινές αγοραστικές αποφάσεις μας μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο. Τα βιώσιμα ψαρικά επιδρούν θετικά στους ανθρώπους και το περιβάλλον σε ολόκληρο τον κόσμο. Γι' αυτό ακριβώς, θέλουμε να δείξουμε τη σχέση μεταξύ της κατανάλωσης ψαρικών στην Ευρώπη και της βελτίωσης των πόρων διαβίωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες».

Sabine Gisch-Boie, Υπεύθυνη Εκστρατείας Fish Forward του WWF

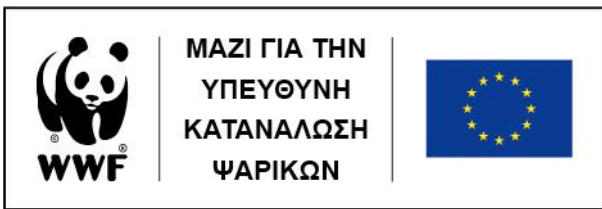
Η παρούσα μελέτη αναλύει τις επιπτώσεις της ζήτησης των καταναλωτών και των αποφάσεων των εταιρικών αγοραστών και αρχών της Ευρώπης στη διαχείριση της αλιείας και τη διακυβέρνηση στις Φιλιππίνες, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής ενός προγράμματος **Fishery Improvement Project -FIP (Πρόγραμμα Βελτίωσης Βιωσιμότητας Αλιευτικών Στόλων)** του WWF σε στόλους παραδοσιακής αλιείας κιτρινόπτερου τόνου στις Φιλιππίνες. Το πρόγραμμα FIP αξιοποιεί τις δυνάμεις της αγοράς και την καταναλωτική ζήτηση, προκειμένου να προωθήσει τη βιώσιμη αλιεία τόνου και να υποστηρίξει βιώσιμες αλιευτικές μεθόδους χαμηλών επιπτώσεων, όπως η παραδοσιακή αλιεία με καθετή, υποστηρίζοντας έτσι τη μετάβαση προς βιώσιμες αλιευτικές μεθόδους δύο στόλων παραδοσιακής αλιείας κιτρινόπτερου τόνου στο Lagonoy Gulf και το Mindoro Strait των Φιλιππίνων. Στους εν λόγω στόλους συμμετέχουν περίπου **5.000 αλιείς, 112 αλιευτικά χωριά και πάνω από 50 τοπικοί εμπορικοί σταθμοί τόνου.**

Το συγκεκριμένο FIP που υλοποιείται στις Φιλιππίνες –με την ονομασία **Partnership Program Towards Sustainable Tuna - PPTST (Πρόγραμμα Συνεργασίας για τον Βιώσιμο Τόνο)** πρόκειται για μια συνεργασία μεταξύ του WWF Γερμανίας, του WWF Φιλιππίνων, της Αναπτυξιακής Τράπεζας Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft (DEG), καθώς και των εταιρειών Bell, Coop, Marks and Spencers, New England Seafood, Sainsburys, Sea Fresh και Waitrose, ενώ συνεργάζεται στενά με τοπικούς εταίρους, μεταξύ των οποίων οι εθνικές αρχές και το Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR / Υπηρεσία Αλιείας και Υδάτινων Πόρων), στις δύο περιοχές του προγράμματος.

Η παρούσα μελέτη περίπτωσης πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκστρατείας του WWF **Fish Forward** που συγχρηματοδοτείται από την ΕΕ. Μια εκστρατεία που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση ως προς τις παγκόσμιες αλληλεξαρτήσεις της επιλογής ψαρικών στην Ευρώπη, και τις επιπτώσεις τους στους κατοίκους των αναπτυσσόμενων χωρών. **Η Ευρώπη είναι η μεγαλύτερη αγορά και ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ψαρικών παγκοσμίως. Πάνω από το ήμισυ των εισαγωγών της προέρχεται από τις αναπτυσσόμενες χώρες.**

Έτσι, η εκστρατεία Fish Forward δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη των **κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών επιπτώσεων της ευρωπαϊκής κατανάλωσης ψαρικών στους παραγωγούς και το περιβάλλον των αναπτυσσόμενων χωρών.** Στο επίκεντρο της εκστρατείας βρίσκεται η βελτίωση της ασφάλειας των τροφίμων, των πόρων διαβίωσης και των οικονομικών συνθηκών των ατόμων που απασχολούνται στον τομέα της αλιείας στις αναπτυσσόμενες χώρες, ως συνέπεια της πιο βιώσιμης διαχείρισης των αλιευτικών δραστηριοτήτων και της περιβαλλοντικής αποκατάστασης, που με τη σειρά τους οφείλονται στην αυξανόμενη ζήτηση (καταναλωτών και επιχειρήσεων) για βιώσιμα ψαρικά στην Ευρώπη.

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στο να δείξει ότι **η παγκόσμια ζήτηση για τόνο αλιευμένο με**

βιώσιμο τρόπο μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στα εισοδήματα των παραδοσιακών αλιέων και να οδηγήσει σε καλύτερη διαχείριση των πόρων όσον αφορά τη βέλτιστη αξιοποίηση της αλιευτικής προσπάθειας, την ιχνηλασιμότητα και την καλύτερη επεξεργασία. Εκφράζεται η ελπίδα ότι θα υπάρξει μια **αυξανόμενη μετατόπιση της ζήτησης των καταναλωτών στην Ευρώπη προς τα βιώσιμα αλιευμένα ψάρια**. Η μακροπρόθεσμη ζήτηση για βιώσιμα αλιευμένο τόνο θα αποτελέσει κίνητρο για τα συστήματα διακυβέρνησης των αναπτυσσόμενων χωρών προκειμένου να προσαρμοστούν (να ενισχύσουν το πολιτικό/θεσμικό πλαίσιο), να αυξήσουν την οικονομική στήριξη και να ανοίξουν τον δρόμο για περαιτέρω εφαρμογή του ίδιου μοντέλου από άλλες τοπικές κυβερνήσεις.

Η μελέτη παρουσιάζει μία περίπτωση παραγωγής αλιευμάτων σε μια αναπτυσσόμενη χώρα, προσφέροντας μια πολύπλευρη και εις βάθος κατανόηση ενός πολύπλοκου θέματος σε πραγματικές συνθήκες, ενώ στοχεύει στην ενημέρωση **τριών κύριων ομάδων στην Ευρώπη:**

- τους καταναλωτές
- τον επιχειρηματικό τομέα
- τους φορείς χάραξης πολιτικής / τις αρχές

Το FIP του WWF για την αλιεία κιτρινόπτερου τόνου στις Φιλιπίνες

Ο τόνος είναι ένα από τα σημαντικότερα αλιευτικά προϊόντα των Φιλιππίνων, οι οποίες σήμερα αποτελούν τον μεγαλύτερο προμηθευτή τόνου της ΕΕ. Πέντε είδη τόνου (κιτρινόπτερος τόνος, παλαμίδα, τονάκι της Ανατολής, μεγαλόφθαλμος τόνος και κοπανάκι) συνιστούν τον κύριο όγκο των αλιευμάτων. Ο κιτρινόπτερος τόνος αντιπροσωπεύει κατά μέσο όρο το 40% της μέσης ετήσιας παραγωγής, με ποσότητα που ανέρχεται σε περίπου 350.000 μετρικούς τόνους (MT).

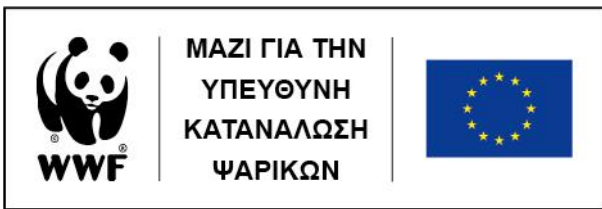
Για την αλιεία τόνου χρησιμοποιείται **πλήθος αλιευτικών εργαλείων:** γρι-γρι, κυκλικά δίχτυα και καθετή, με την καθετή να αποτελεί την πιο διαδεδομένη μέθοδο αλίευσης στη χώρα.

Ο τόνος ήταν το πρώτο σε εξαγωγές αλιευτικό προϊόν των Φιλιππίνων το 2013, με τον όγκο των συναλλαγών να ανέρχεται στους 166.000 MT και την αξία στα 509 εκατομμύρια ευρώ. **Σχεδόν το 50% της αξίας αυτής αποτελείται από εξαγωγές προς την ΕΕ.** Από αυτόν τον όγκο, το 82% εξάγεται παρασκευασμένο, όπως στις κονσέρβες τόνου.

Τα αλιεύματα κιτρινόπτερου τόνου στον Δυτικό και Κεντρικό Ειρηνικό Ωκεανό έφθασαν τους 536.000 τόνους το 2013, στους οποίους η εγχώρια αλιεία των Φιλιππίνων συνεισέφερε περίπου 47.000 τόνους. **Ο κιτρινόπτερος τόνος υποστηρίζει την εγχώρια προσφορά τροφίμων στις Φιλιππίνες, ενώ συγχρόνως αποτελεί το πλέον εξαγωγίμο θαλασσινό προϊόν της χώρας, με αξία εξαγωγών 260 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.**

Το Πρόγραμμα Συνεργασίας για τον Βιώσιμο Τόνο (PPTST) επικεντρώνεται **στον τομέα της παραδοσιακής αλιείας τόνου, σε δύο περιοχές στις Φιλιππίνες (Lagonoy Gulf και Mindoro).**

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη σημασία του τομέα σε μακροοικονομικό (εισόδημα και εξαγωγές) και σε μικροοικονομικό επίπεδο (κοινωνία και νοικοκυριά). Διερευνά επίσης το κατά πόσο ο τομέας της αλιείας τόνου μικρής κλίμακας μπορεί πράγματι να αξιοποιήσει την παγκόσμια αγορά και, αν ναι, κατά πόσο οι προσπάθειες αυτές θα είναι οικονομικά επωφελείς. Εξετάζονται επίσης το παγκόσμιο εμπόριο και οι επιπτώσεις του στη βιωσιμότητα των πόρων.

Το πρόγραμμα βελτίωσης βιωσιμότητας αλιευτικών στόλων

Το Πρόγραμμα Βελτίωσης Βιωσιμότητας Αλιευτικών Στόλων (PPTST) υποστηρίζει τον στόχο της πιστοποίησης από το Marine Stewardship Council (MSC), και τα αποτελέσματά του αναμένεται να συμβάλουν στη διαχείριση της αλιείας τόσο σε ό,τι αφορά γενικά τον τόνο στις Φιλιππίνες, αλλά και πιο συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά την αλιεία με καθετή.

Οι παρεμβάσεις αναλύονται σε τέσσερις κύριους άξονες:

- κοινωνική και θεσμική ανάπτυξη
- βελτίωση της διακυβέρνησης της αλιείας
- διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας
- πιστοποίηση MSC

Το FIP ξεκίνησε με επιτυχία την **καταγραφή και αδειοδότηση των αλιέων, σκαφών και εργαλείων που συμμετέχουν στην αλιεία τόνου, με στόχο την ελαχιστοποίηση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και της παράνομης αλιείας**. Οι αρμόδιες αρχές έλαβαν την απαραίτητη υποστήριξη κατά την αυστηρή εφαρμογή της καταγραφής της αλιευτικής δραστηριότητας και του συστήματος αδειοδότησης για την καλύτερη διαχείριση της αλιείας. Το WWF Φιλιππίνων, σε στενή συνεργασία με τις τοπικές αρχές αλιείας, έδωσε στις ομάδες επιβολής του νόμου την αρμοδιότητα περιπολίας στις αλιευτικές περιοχές για τον εντοπισμό και την αναφορά μη συμμορφούμενων αλιευτικών δραστηριοτήτων.

Το WWF πραγματοποίησε **μια σειρά από πρακτικές εκπαιδεύσεις και δραστηριότητες για τη βελτίωση της ποιότητας του τόνου και της ιχνηλασιμότητας κατά μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας**, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο εξαγόμενος τόνος ανταποκρίνεται διαρκώς στα διεθνή πρότυπα ποιότητας.

Αναπτύχθηκε ένα πιλοτικό πρόγραμμα για ένα σύστημα ιχνηλασιμότητας βασισμένο στα εξής:

- Τις αρχές ιχνηλασιμότητας του WWF¹
- Το MSC Chain of Custody Standard²
- Τα συστήματα διαχείρισης ασφάλειας των τροφίμων ISO 22000:2005³
- Το Πρότυπο ISO 12875 για την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων ιχθύων με πτερύγια⁴
- Τις προδιαγραφές των κανόνων και κανονισμών του Philippine Bureau of Fisheries and Aquatic Resources (BFAR / Υπηρεσία Αλιείας και Υδάτινων Πόρων των Φιλιππίνων) ως προς την ιχνηλασιμότητα των τροφίμων
- Τη διοικητική οδηγία Fisheries Administrative Order (FAO) της ΕΕ και τους κανονισμούς της ΕΕ.

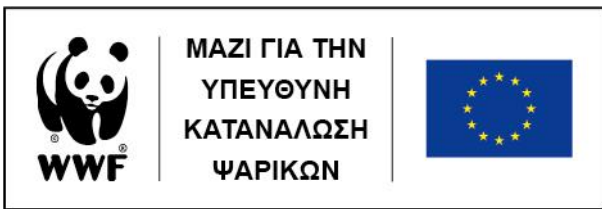
Για την **εκτίμηση της οικολογικής βιωσιμότητας της αλιείας** διεξήχθησαν τρεις προ-εκτιμήσεις του MSC από ανεξάρτητο σύμβουλο, από την έναρξη της εφαρμογής του FIP (2011, 2013 και 2015). Πιο ειδικά, οι εκτιμήσεις αφορούσαν τα ακόλουθα:

¹ http://assets.worldwildlife.org/publications/796/files/original/WWF_Traceability_Principles_for_Wild-Caugh_Fish_April_2015.pdf?1430410438

² <https://www.msc.org/about-us/standards/chain-of-custody-standard>

³ http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=35466

⁴ http://www.iso.org/iso/catalogue_detail?csnumber=52084

- **βιώσιμα αλιευτικά αποθέματα:** η αλιευτική δραστηριότητα βρίσκεται σε επίπεδο που εξασφαλίζει την επ' αόριστον συνέχισή της
- **ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων:** γίνεται διαχείριση των αλιευτικών δραστηριοτήτων με τρόπο που διατηρεί τη δομή, την παραγωγικότητα, τη λειτουργία και την ποικιλομορφία του οικοσυστήματος
- **αποτελεσματική διαχείριση:** η αλιεία συμμορφώνεται με τους σχετικούς νόμους και διαθέτει σύστημα διαχείρισης που ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες

Επιτεύγματα του συγκεκριμένου FIP

Σε γενικές γραμμές, η **ζήτηση της ΕΕ για βιώσιμο τόνο είχε θετικές επιπτώσεις στην αλυσίδα αξίας στις Φιλιππίνες**. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στις περιοχές που αναλύθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος Βελτίωσης Βιωσιμότητας Αλιευτικών Στόλων του WWF.

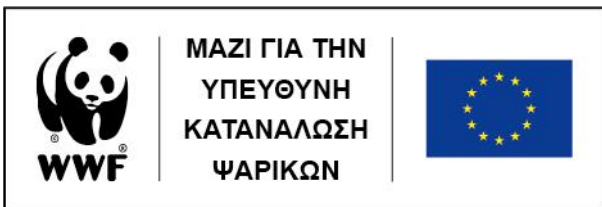
Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο η ζήτηση για βιώσιμο τόνο μπορεί να επιφέρει αλλαγές στην αρχή της εφοδιαστικής αλυσίδας: τους αλιείς, τις αλιευτικές δραστηριότητες και τον τρόπο ζωής τους, όπως μαρτυρούν:

- **οι θετικές οικολογικές επιπτώσεις**
- **οι θετικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις**, μεταξύ των οποίων εκείνες που αφορούν τα φύλα, τους πόρους διαβίωσης και την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών
- **οι θετικές επιπτώσεις της διακυβέρνησης** και η αύξηση των επενδύσεων των εθνικών και τοπικών κυβερνήσεων στον τομέα

Αντλώντας κυρίως από τα αποτελέσματα των προσωπικών συνεντεύξεων που διεξήγαγαν ειδικοί με 14 εκπροσώπους των παραδοσιακών αλιέων στις κοινότητες του Lagonoy Gulf, αλλά και από τις πληροφορίες που συγκέντρωσε το προσωπικό του WWF, **οι παράμετροι που αφορούσαν την ισότητα και ισοτιμία των ευκαιριών ανάμεσα στα δύο φύλα κατέληξαν να αξιολογηθούν με τον χαρακτηρισμό «μέση», το οποίο σημαίνει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρξε βελτίωση χάρη στις παρεμβάσεις του PPTST.**

Ο μετασχηματισμός και η **ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών αξιολογήθηκαν με τον χαρακτηρισμό «υψηλός/ή»**. Η ενίσχυση της αυτοεκτίμησης (self-worth), τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών, είναι αξιοσημείωτη ενώ η αίσθηση υπερηφάνειας των αλιέων για το γεγονός ότι χρησιμοποιούν βιώσιμες μεθόδους αλιείας έχει βελτιώσει τη θέση τους στις κοινότητές τους.

Η αξιολόγηση των πόρων διαβίωσης χρησιμοποιούσε ερωτήματα που αφορούσαν την αύξηση των εισοδημάτων (με βάση την αύξηση του όγκου των αλιευμάτων και των τιμών πώλησής τους) και την αποδοτικότητα κόστους, όσον αφορά την εξασφάλιση καλύτερης τιμής για τον ίδιο όγκο λόγω της καλύτερης ποιότητας των αλιευμάτων. Όταν ρωτήθηκαν για το κατά πόσο οι όγκοι ή οι τιμές είχαν αυξηθεί σε σύγκριση με πριν την έναρξη του FIP, ορισμένοι εκπρόσωποι των τοπικών αλιέων απάντησαν «όχι» - 36% και 57%, για την αύξηση του όγκου και των τιμών, αντίστοιχα. Ωστόσο, το 64% θεώρησε ότι, ως αποτέλεσμα της βελτίωσης στην ποιότητα της επεξεργασίας μετά την αλιεία, οι αλιείς ξοδεύουν σήμερα λιγότερα από άποψη χρόνου και πόρων καθώς η βελτίωση της ποιότητας του τόνου σημαίνει ότι απαιτείται μικρότερη ποσότητα ψαριών για να εξασφαλισθούν τα ίδια εισοδήματα. Το πενήντα τοις εκατό των ερωτηθέντων δεν πιστεύουν ότι η βελτίωση των πόρων διαβίωσης από την αλιεία τόνου οδήγησε σε διαφοροποίηση της προέλευσης των πόρων διαβίωσης. Αντίθετα, η διαφοροποίηση είτε προϋπήρχε είτε ήταν αποτέλεσμα της ανάγκης αύξησης

των εισοδημάτων κατά τη διάρκεια της λιγότερο παραγωγικής περιόδου.

Η υποκειμενική μακροπρόθεσμη προοπτική των αλιέων ως προς την υγεία των αποθεμάτων τόνου και τους πόρους διαβίωσης ήταν θετική, με το 93% των απαντήσεων να εκφράζει την αντίληψη ότι η διαχείριση των αποθεμάτων γίνεται σήμερα με πιο βιώσιμο τρόπο.

Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι τόσο οι αλιείς, όσο και το προσωπικό του WWF παρατηρούν ότι **τα οφέλη από τις εξαγωγές αρχίζουν να γίνονται αισθητά**, καθώς η τιμή διάθεσης του τόνου που διατίθεται για εξαγωγές είναι υψηλότερη. Επιβεβαιώνεται έτσι το συμπέρασμα μιας προηγούμενης μελέτης που αφορούσε την αλυσίδα αξίας, η οποία διαπίστωνε ότι **οι εξαγωγές τόνου είναι πιο συμφέρουσες οικονομικά σε σχέση με την πώληση στην εγχώρια αγορά**, κυρίως λόγω της διαφοράς στην τιμή.

Με βάση το πιο σύνθητες σενάριο κόστους και εσόδων, τα εκτιμώμενα κέρδη από την εξαγωγική αγορά αποφέρουν στον αλιέα κατά μέσο όρο 40,30 ευρώ ανά αλιευτικό ταξίδι, σε αντίθεση με την πώληση στην εγχώρια αγορά που του αποφέρει 32,40 ευρώ ανά αλιευτικό ταξίδι. Η στόχευση, ωστόσο, στην εξαγωγική αγορά της ΕΕ απαιτεί συμμόρφωση με συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας και βιωσιμότητας.

Με το PPTST, **το WWF διευκόλυνε τη σύνδεση των εξαγωγικών αγορών** με τις περιοχές του προγράμματος και εκπαίδευσε τους αλιείς στη σωστή επεξεργασία του τόνου, έτσι ώστε να καλύπτονται οι απαιτούμενες προδιαγραφές ποιότητας. **Η τιμή του τόνου που ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές ποιότητας των εξαγωγών αυξήθηκε σημαντικά.** Ενδεικτικά:

- Στο Lagooy Gulf, το εύρος τιμών των κιτρινόπτερου τόνου το 2011 ήταν 80-100 PHP ανά κιλό. Σήμερα, ο τόνος Κατηγορίας Α πωλείται για 230-260 PHP ανά κιλό.
- Στο Μιντόρο, ο τόνος Κατηγορίας Α πωλούνταν το 2010 για 130-100 PHP ανά κιλό. Σήμερα, οι τιμές του τόνου κατηγορίας Α φθάνουν τα 250-300 PHP ανά κιλό.

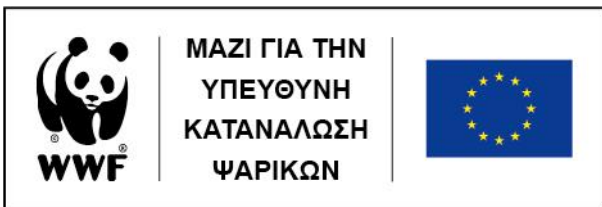
Ίσως η **μεγαλύτερη επίδραση του FIP του WWF**, που αναλύεται στην παρούσα μελέτη, αφορά την **ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών**. Όλες οι παράμετροι που μετρήθηκαν απέδωσαν βαθμολογία υψηλότερη του 50%.

- Ανάπτυξη ικανοτήτων (50%)
- Συνεργασίες και συνασπισμοί (80%)
- Συμμετοχή (90%)
- Ευαισθητοποίηση του κοινού και διαμόρφωση πολιτικής (100%)

Η έλλειψη κεφαλαίων και οι παγιωμένες σχέσεις των αλιέων με τα casas⁵ εξακολουθούν να μαστιίζουν τον κλάδο. Ομοίως, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη να αντιμετωπιστεί η αύξηση του ανταγωνισμού από τον εμπορικό τομέα και άρα η αύξηση των αλιευτικών πιέσεων.

Παρατηρήθηκε επίσης μια κάποια μετατόπιση από την εμπορική αλιεία με χρήση ενεργητικών αλιευτικών εργαλείων προς την αλιεία με καθετή, ως αποτέλεσμα της πρόθεσης να υιοθετήσουν μεθόδους αλιείας φιλικότερες προς το περιβάλλον, αλλά και να επωφεληθούν από υψηλότερα κέρδη στην αγορά εξαγωγών.

⁵ Casa είναι ο σταθμός εκφόρτωσης των αλιευμάτων τόνου. Τα ψάρια ζυγίζονται και αξιολογείται η ποιότητά τους.

Στο σύνολό της η διακυβέρνηση του τομέα έχει βελτιωθεί, όπως δείχνει η ταχεία ψήφιση του National Philippine Fisheries Code (Εθνικού Κώδικα Αλιείας των Φιλιππίνων). Κίνητρο για την ενέργεια αυτή αποτέλεσε η έκδοση της λεγόμενης «κίτρινης κάρτας» της ΕΕ, η οποία αντιστοιχεί σε επίσημη προειδοποίηση της ΕΕ προς τις Φιλιππίνες για την αποτυχία τους να λάβουν επαρκή μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης, λαθραίας και άναρχης (ΠΛΑ) αλιείας τον Ιούνιο του 2014. Αυτό, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχει καταλήξει στην εφαρμογή εμπορικών κυρώσεων για εισαγωγές αλιευμάτων από χώρες που δεν ανταποκρίθηκαν με βελτιώσεις εντός έξι μηνών.

Ο φόβος της απώλειας της ΕΕ ως αγοράς (η 4η πιο σημαντική αγορά για τις Φιλιππίνες όσον αφορά τις εξαγωγές θαλασσινών) επέφερε άμεσες μεταρρυθμίσεις. Ως επακόλουθο της μεταρρύθμισης στο νομικό σύστημα των Φιλιππίνων για την αντιμετώπιση της ΠΛΑ αλιείας, η ΕΕ ήρε την κίτρινη κάρτα τον Απρίλιο του 2015.

Η διαβούλευση με τους 14 εκπροσώπους των παραδοσιακών αλιέων ως προς τις παραμέτρους διακυβέρνησης ανέδειξε σημαντικά κενά σε ορισμένους τομείς, μεταξύ των οποίων:

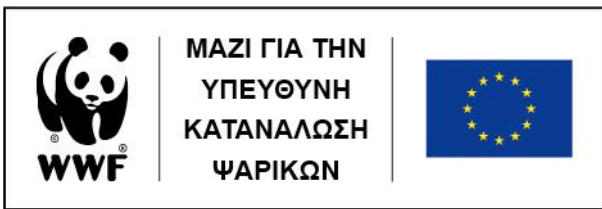
- οι επενδύσεις στην ανθρώπινη ανάπτυξη (το 93% δήλωσε ότι αυτές δεν υφίστανται ακόμα)
- η πρόσβαση σε πιστώσεις και άλλα κοινωνικά δίκτυα ασφαλείας (το 57% απάντησε ότι δεν υπάρχει ακόμα επαρκής πρόσβαση σε πιστώσεις, ασφαλίσεις και άλλες μορφές δικτύων ασφαλείας)
- η διαθεσιμότητα των εναλλακτικών εισοδημάτων (το 71% αισθάνεται ότι υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη υποστήριξη από την πλευρά της κυβέρνησης για δημιουργία θέσεων εργασίας, κατάρτιση και ενίσχυση των δεξιοτήτων, που μπορούν να βελτιώσουν τη γενική ευημερία των αλιέων)

Στους τομείς που έλαβαν υψηλές ή θετικές αξιολογήσεις ανήκουν:

- η πρόσβαση σε πληροφορίες (το 86% θεωρεί ότι υπάρχει επαρκής κυβερνητική υποστήριξη για ένα καθεστώς όπου οι πληροφορίες παρέχονται σε όλους και όχι μόνο σε ομάδες συγκεκριμένων συμφερόντων)
- η υγεία και η ασφάλεια στον εργασιακό χώρο (το 57% απάντησε ότι υπάρχουν ειδικά προγράμματα ή σεμινάρια).

Μέσω της εν λόγω μελέτης, γίνεται λόγος στις ακόλουθες συστάσεις, τις οποίες το WWF θα επιδιώξει μελλοντικά να ακολουθήσει αναφορικά με το FIP:

- τη διατήρηση των επιτευγμάτων του FIP ως προς την οικολογική, οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητα του κιτρινόπτερου τόνου,
- τη διασφάλιση μιας δικαιότερης κατανομής του εισοδήματος σε ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα,
- την αναπαραγωγή του προγράμματος FIP σε άλλες περιοχές και/ή άλλους επιμέρους τομείς της αλιείας,
- την ολοκλήρωση ενός σχεδίου επιτόπιας διαχείρισης της αλιείας τόνου,
- τη θεσμοθέτηση κριτηρίων ιχνηλασιμότητας από τις τοπικές κυβερνήσεις, ανάμεσα στα οποία είναι η τεκμηρίωση των αλιευμάτων και η εφαρμογή του τροποποιημένου Αλιευτικού Δικαίου (Fishery Law), προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα της υπερεκμετάλλευσης που εξακολουθούν να υφίστανται σε ολόκληρο τον τομέα της αλιείας,
- τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής κατάρτισης των αλιέων.

Συμπέρασμα

Η ζήτηση για νόμιμα και βιώσιμα αλιευμένο τόνο από τις επιχειρήσεις και τις αρχές της ΕΕ διευκόλυνε την εφαρμογή ενός προγράμματος βελτίωσης βιωσιμότητας των αλιευτικών στόλων (PPTST). Η υλοποίηση ενός τέτοιου προγράμματος, όπως έγινε από το WWF Φιλιππίνων σε τοπικό επίπεδο, και ενός προγράμματος ευαισθητοποίησης για την αειφορία στην Ευρώπη, όπως η εκστρατεία Fish Forward του WWF, δημιουργεί μια μοναδική ευκαιρία με εμφανή αποτελέσματα σε ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα του κιτρινόπτερου τόνου.

Η εκστρατεία Fish Forward, μέσω της συγκεκριμένης μελάτης, στοχεύει σε τρεις ομάδες ενδιαφερομένων στις συμμετέχουσες χώρες, επιδιώκοντας:

- να επηρεάσει περισσότερους **καταναλωτές** να στραφούν προς τον βιώσιμα αλιευμένο τόνο,
- να ευθυγραμμίσει τον **επιχειρηματικό τομέα** με τις αρχές της ιχνηλασιμότητας και της διασφάλισης ποιότητας, και
- να συνεργασθεί με τους **φορείς χάραξης πολιτικής** για την παρακολούθηση της προόδου στην αντιμετώπιση της ΠΛΑ αλιείας, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τον τόνο.

Ως εμπορικός εταίρος των Φιλιππίνων, οι αρχές της ΕΕ, αλλά και οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές, θα πρέπει να συνεχίσουν να ζητούν βιώσιμα αλιευμένο τόνο, καθώς έχει αποδειχθεί πως αυτό έχει θετικές επιπτώσεις στους πόρους διαβίωσης των ανθρώπων, αλλά και στους φυσικούς πόρους.

Με βάση τα ευρήματα της παρούσας κοινωνικοοικονομικής μελέτης περίπτωσης, διαπιστώνεται ότι **το να επιλέγουν οι Ευρωπαίοι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις ψαρικά που προέρχονται από προγράμματα FIP, έχει θετικό αντίκτυπο στις αλιευτικές κοινότητες των αναπτυσσόμενων χωρών, στα παρακάτω επίπεδα:**

- **βελτίωση της ισότητας των φύλων**
- **ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών**
- **βιώσιμοι πόροι διαβίωσης**
- **βιωσιμότητα των ιχθυοαποθεμάτων**

Η περίληψη αυτή βασίζεται στα ευρήματα της μελέτης περίπτωσης «Αλιεία κιτρινόπτερου τόνου με καθετή: Μια μελέτη περίπτωσης για τις Φιλιππίνες», της συμβούλου Annabelle Cruz Trinidad. Η εκπόνηση της μελέτης αυτής συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Σύμβαση επιχορήγησης - Εξωτερικές δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης: DCI- NSAED/2014/338-136).